



KARTOGRAFOVĚ

PENG
SHEPHERD

ROMÁN

Některé mapy
přivedou člověka
na scestí.

KARTOGRAFOVĚ



Copyright © 2022 by Peng Shepherd

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Klára Vajnerová, 2024

Cover © Gregory Plonowski., 2024

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

ISBN 978-80-277-4824-2 (pdf)

PENG SHEPHERD

KARTOGRAFOVĚ



přeložila Klára Vajnerová

FOBOS

Poznámka autorky

O přesnosti map se zpravidla nepochybuje – koneckonců od toho tu jsou. K čemu by nám byla mapa, co si vymýšlí? Ve skutečnosti ale právě to řada map dělá. Aniž by si toho byli všichni, kdo rozloží mapu v naději, že je dovede, kam potřebují, vědomi, kartografové už dlouhá léta ukrývají ve svých mapách zcela záměrné chyby – papírová města.

Většinou se jedná o tak malé a dobře schované chyby, že je nikdo ani nepostřehne. Ale jednou za čas přestane nějaké papírové město existovat jen na papíře.

Jednou za čas se stane kouzlo.

Kartografové sice představují příběh smyšlený, ale inspirují se skutečností. Tato kniha je pro všechny, kteří někdy otevřeli mapu a ztratili se v ní.

ČÁST PRVNÍ

Knihovna

I

V tlumeném svitu její stolní lampy mapa téměř zářila.

Byla to *Mapa otce Maura*. Kolem roku 1450 ji nakreslil stejnojmenný kamaldulský mnich ve své malé kartografické dílně v klášteře svatého Michala v blyštivém, plujícím městě jménem Benátky. Otec Mauro získával informace tak, že zpovídal kupce, již přicestovali do jeho města z dalekých krajin, a díky tomu nakreslil mapu, která zobrazovala známé oblasti světa, mnohem přesněji, než se podařilo jakémukoliv jinému kartografovi před ním. Do dnešního dne je *Mapa otce Maura* považovaná za jeden z nejkvalitnějších dochovaných počínů středověké kartografie.

Nell přejížděla něžným pohledem po jejím zlatém kruhovém rámu a hledala přitom skvrnky, rozporuplné použití barev či scestné křivky. Unikátnost *Mapy otce Maura* vězela i v tom, že na rozdíl od většiny map zobrazovala svět obráceně – ve vrchní části se nacházel jih, nikoliv sever.

Zkrátka se jednalo o mistrovské dílo.

Kdyby seděla na svém místě v konzervační laboratoři Newyorské veřejné knihovny s mapou pečlivě umístěnou na desce stolu a se svou osobní sbírkou restaurátorských pomůcek pěkně po ruce, zvolila by si na práci svůj malířský nůž a jemně by odřízla roztřepený roh pergamenu či opatrně seškrábala příliš silnou opravnou vrstvu inkoustu. Obezřetně by se letmo dotkla nožičky přemalovaného T ve slově ANTAR-TICVS v pravém dolním rohu legendy a odstranila by zcela nepatrnou vrstvu tak, aby se písmeno naprosto dokonale podobalo svému původnímu vyvedení.

Místo toho jen zmáčkla tlačítko tisk a přešla k mohutnému stroji, aby z něj vytáhla další kopii mapy.

Mapa otce Maura – ta opravdová *Mapa otce Maura* – ležela vystavena ve městě svého vzniku, ve stálé expozici benátské knihovny Biblioteca Nazionale Marciana. Nákresy před ní nebyly nic jiného než hromada laciných faksimilií.

V danou chvíli se nevěnovala tomu, co celý život studovala: ochraně a výzkumu starobylých uměleckých děl nevyčísitelné hodnoty v prostředí hermeticky uzavřené muzejní laboratoře. Místo toho přidělávala nesmyslné známky opotřebení a vyblednutí na oskenované kopie těchto unikátů u přeplněného a notně prohýbajícího se stolu v brooklynské čtvrti *Crown Heights*, aby je následně mohla hromadně vytisknout pro náruživé kupce, již lační dodat trochu akademického nádechu svým interiérům.

Nell Youngová už nebyla vědeckou pracovnící v oblasti kartografie. Pracovala jako technická designérka v STAROBYLÉ MAPY A ATLASY™, MAPY NA PŘÁNÍ!

Starobylo, jak obchod zkráceně nazýval její šéf, představovalo opak památkové péče. Vyrábělo tisíce tisíců reprodukcí skutečných starověkých či zcela unikátních uměleckých děl hromadně vytištěných na moderním, hedvábném papíru bez kyselin a posléze hromadně pomačkaných, hromadně postaršených nebo hromadně opatřených ručně domalovanými anachronickými prvky, a nadto hromadně připravených k objednání a doručení do dvou dnů až na práh domu, v němž budou ještě téhož odpoledne pověšeny na zeď obývacího pokoje.

Taky to byl pro Nell jediný zdroj peněz.

Ale nebývalo tomu tak. Kdysi měla před sebou zárnou budoucnost. Vystudovala ty nejlepší školy, úspěšně obhájila disertační práci a následně nastoupila jako stážistka do prestižního oddělení památkové péče v úchvatné hlavní budově Newyorské veřejné knihovny. Vše nasvědčovalo tomu, že ji čeká stejná, snad i úspěšnější kariéra než jejího proslulého otce, jednoho z nejváženějších odborných pracovníků NVK.

V akademických kuloárech se začalo šuškat o „dalším Youngovic expertovi“, kdykoliv Nell přišla na přetřes. Kdysi se na chvíli stala tak trochu celebritou v tom zářivkami osvětleném, zaprášeném světě nekonečných regálů a zatuchlých archivů.

A pak došlo k tomu incidentu s bednou „harampádí“.

Nell přiložila palec na pravý dolní roh čerstvě vytištěné kopie *Mapy otce Maura* a zakryla tím malé, nepatrné logo. Devět písmen pseudostarodávným fontem: STAROBYLO. Každý jejich produkt měl někde schované toto slovo, aby nebylo pochyb, že se jedná o reprodukci původního díla, a nikoliv o podvrh vydávající se za originál. Nechápala, jak by někdo mohl považovat středověkou mapu vytištěnou na matně lesklém plakátovém papíře za originál, ale stejně si dávala pozor, aby logo umístila na každou kopii. Považovala to za jediný způsob, jak se skutečným dílům nevyčísitelné hodnoty omluvit.

„Nechápu, jak ses sem dostala takhle brzo, když metro jezdí tak náladově,“ doputoval k ní mohutný hlas ještě před svým majitelem. „Snad tu nepřespáváš!“

„Jak jinak,“ zavolala na něj Nell, aniž by vzhlédla. Podle šustění látky poznala, že Humphrey je stále v kabátu a pravděpodobně s tváří narůžovělou od toho, jak sem šel z metra ve studeném jarním počasí.

Pro malíře by představovaly dokonalé protiklady. Nell byla mladá, malá i v podpatcích, její plet zoufale prahla po slunci, na hlavě měla křtici šedohnědých vlasů a dokázala se celá schovat do vytahaného svetru tak, že vykukovaly jen její brýle. Oproti tomu na vysokém, vousatém a snědším Humphreym, přestože už mu muselo táhnout přinejmenším na šedesát, bylo vše stále ohromné – hlas, stavba těla, energie – a jeho trpělivost s Nell jakbysmet.

„Tak co tu pro mě dneska máš?“ zeptal se Humphrey a naklonil se nad Nelliným stolem.

„*Mapu otce Maura*,“ řekla. Otočila ji, uchopila za kraje a zvedla do vzduchu. „Upravila jsem rám tak, aby ta trhlina dokonale vynikla i pod sklem a na lesklém papíře.“

Na stole vedle počítačové myši se jí rozsvítil displej mobilu s příchozím hovorem. Toho náhlého jasu si povšimla – že by snad nabídka práce? –, ale odolala a na telefon se před Humphreym raději ani nepodívala. Pokaždé když jí někdo zavolal v pracovní době, byla tohle její první myšlenka a naděje. V poslední době se však nikde o práci neucházela, aspoň si na nic nevzpomínala, i když po těch několika stech prvotních pokusů jí začaly všechny motivační dopisy splývat. Kartografická obec byla malá, a tak to vždy skončilo stejně. Jakmile potenciální zaměstnavatel přišel na to, kdo Nell je a že ji před několika lety nevykázal z branže nikdo jiný než sám doktor Young, pozvánka na pohovor jí už nepřišla.

„Dobrá práce,“ pokýval Humphrey zamyšleně hlavou.

Nell na chvílku přemohl úsměv.

Ale pak šéf dodal to, co vždycky. „Jenže to musí vypadat víc staře.“ Zakroutil masitýma rukama, které spíš připomínaly tlapy, aby tím naznačil – něco. Pomačkanou pirátskou mapu k pokladu, starověký písek protékající mezi prsty nebo odpad. „Jakože mnohem víc. Dej tomu další stovku let navíc a poničení od bouřky nebo tak něco. Chci, aby to vypadalo, jako že se vydala na nebezpečnou plavbu, pak ztroskotala a k nám ji propašovali v nalezené truhle.“ Rozesmál se. „Víš, jak to myslím?“

„To nedává smysl,“ ohradila se Nell. Telefon se znovu rozsvítil, druhý příchozí hovor, ale rozhodla se ho nadále ignorovat. „Tak zaprvé, otec Mauro ji nakreslil na pergamen, který toho vydrží mnohem víc než papír, a zadruhé to nebyla žádná pirátská mapa. Vytvořil ji mnich přímo ve své dílně v klášteře, kde byla také uchována po celou svou existenci, dokud ji nepřestěhovali do Biblioteca Nazionale Marciana, a proto se jedná o jeden z nejlépe zachovaných exemplářů z patnáctého století, co máme...“

„Nell, Nell, Nelllll,“ Humphrey si nad ní povzdechl a teatrálně zagestikuloval. „Historická přesnost, úcta k původnímu dílu, památkářské zásady, kartografická čest. Projednou mě té přednášky ušetří. Vždyť ještě není ani devět ráno. Tady

nejsme ve Smithsonianu. Naši zákazníci nechtějí dokonale přesné reprodukce. Touží po starých, tajuplných a starožitně působících mapách.“ Vzal si vytištěnou mapu, pohodil ji na stůl a Nell sledovala, jak se tam z půlky rozvinula, dokud nespočinula opřená o její klávesnici. Humphrey ji celou rozprostřel a pohládl její minimálně upravený, historicky přesný povrch. „Je to pak větší romantika.“

Displej jí opět zhasl, už asi potřetí nebo počtvrté, a na chvíli tmavým zůstal. Ať už se jí snažil dovolat kdokoliv, zřejmě se nakonec spokojil s hlasovkou.

Nell si odevzdaně povzdechla. Humphrey měl pravdu, a to ji štvalo.

„Chápu,“ řekla nakonec.

„Hele, já to taky chápu,“ navázal na ni Humphrey tentokrát laskavějším hlasem. I když o své minulosti Nell vždy odmítala mluvit, za těch posledních pár let sám viděl, jak zapálená byla do svého oboru, bývalé práce a map, o které dříve pečovala. „Vím, že tohle není tvoje práce snů.“

„Humphrey, promiň,“ začala se Nell omlouvat. Humphrey mu přišlo jejich vzájemné špičkování dělnického šéfa a upjaté akademičky většinou zábavné, ale i tak by mu měla prokázat víc vděčnosti. Po incidentu s bednou „harampádí“ byl jediným zaměstnavatelem v oblasti, která aspoň zdánlivě souvisela s kartografií, jenž jí nabídl místo. Starobylo se sotva zabývalo prací na mapách, ale pořád lepší než nic. „Jak říkáš, není ani devět...“

„Ále, nic se nestalo.“ Klepl klouby na prstech ruky o stůl a pak vytáhl z peněženky dvacetidolarovku. „Nedala by sis kafe? Zvu tě. Chceš to vymazlený karamel-mocha-umčo-vyšlehaný-kapučino?“

Nell se nad jeho štědrostí trochu nuceně usmála. Pracovala tu jako hlavní technická designérka, ale Starobylo nebyla velká firma. Zároveň tudíž fungovala i jako účetní a dobře věděla, že na tom není s penězi zrovna dobře a že mu podnik padá na hlavu. „Jenom černou s trochou smetánky.“

Humphrey se na ni také usmál a vložil jí bankovku do dlaně. „Tak zatím.“

„S tebou se nedá vydržet.“ Zasmála se a volnou rukou si sáhla pro kabelku.

„Ty schody se nedají vydržet!“ křičel za ní, když s prásknutím vyšla ze dveří kanceláře.

Vzduch venku byl studený a kousavý. Nell si přitáhla svetr blíž k tělu a se zimomřivým třasem se vydala na cestu. Na druhé straně ulice stála trendy kavárna, ve které připravovali kávu přesně tak ověřenou přívlastky, jak ji popsal Humphrey, ale Nell zahrnula místo toho doprava a vyrazila po chodníku do rohové večerky, kde si kávu kupovali většinou. Kráček vlastnila stařenka původem z Bangladéše a Nell se na ní líbilo, že co ji znala, tak za každého počasí a každé situace na sobě Farah měla oranžovou. Aspoň jeden kousek oblečení vždycky zářil ostře citrusovými odstíny. Celý podnik tím tak nějak prohrála.

Zvonek na dveřích při Nellině příchodu prudce zařinčel a Farah – jak jinak než v oranžové – k ní vzhledla od křížovky a naklonila hlavu na stranu. Nell se vydala do zadní části večerky, kde si nalila dva kelímky kávy z nerezové termosky, a pak s nimi zamířila k pokladně.

„Něco ‚linie‘,“ zamumlala Farah s nakrčeným obočím. Nikdy spolu nerozprávěly, jen na sebe pokývly a občas se rychle poradily nad křížovkou. Nell ji za to měla ještě radši. „Na tři.“

„Zkuste ‚izo‘,“ navrhla a podala jí peníze od Humphreyho.

„Cože?“

„Izo. I-Z-O.“ Izolinie. Usmála se. Byl to pojem z kartografie.

Stařenka křížovku chvíli zkoumala a pak hbitě přikývla. Seděla jí to tam.

Pokladna zapípala, zásuvka vystřelila ven a Farah vrátila Nell drobné. Nell popadla do každé ruky jeden kelímek s kávou a vykročila zpátky do chladného rána. Zvládla to zpátky k jejich budově téměř na jeden nádech, ale nakonec musela

ten štiplavý vzduch vdechnout ještě jednou, než zaplula dovnitř a vydala se po schodech nahoru.

„Nell,“ rozezněl se Humphreyho hlas na opačné straně kanceláře, jakmile otevřela dveře.

„Nesu to kafe,“ uklidňovala ho, ale sotva zašla za roh a spatřila výraz v jeho tváři, rázem zmlkla.

„Vzala sis s sebou mobil?“ zeptal se. Neseděl u sebe v kanceláři, stál u jejího stolu.

„Ne. Stalo se něco?“

Namísto odpovědi sklouzl pohledem ke stolu, kde tiše ležel její telefon s potemnělým displejem.

„Snaží se ti dovolat celé ráno. Zrovna volali ke mně, na pevnou,“ vysoukal ze sebe Humphrey.

„Kdo volal?“ zeptala se Nell. „Humphrey, kdo volal?“

Zaváhal, ale její naléhavý pohled ho donutil pokračovat: „Měla by sis přečíst zprávy. Někdo z knihovny s tebou potřebuje nutně mluvit.“

Z knihovny.

Nell přistoupila ke svému stolu a položila na něj kelímky s kávou. Potom opatrně vzala do ruky svůj telefon, jako by to bylo malé a nezcela krotké zvíře. Humphrey tam pořád postával, ale zíral na hromádku odhozené pošty, nikoliv na Nell. Snažil se jí být oporou a zároveň jí dopřát soukromí, avšak dosáhl jen trapného ticha. Nikdy by ji nenapadlo, že tak mohutný a hlasitý muž uprostřed krizové situace stáhne ocas. Ale šlo tu opravdu o krizi? Uvědomovala si, že schválně zdržuje. Dříve než o tom mohla déle přemýšlet, odemkla telefon přejetím prstu přes obrazovku a klepla na zelenou ikonku, aby se jí zobrazily nepřijaté hovory.

„Jsi v pohodě?“ zeptal se jí Humphrey nakonec.

„Jojo,“ odvětila.

Ale nebyla. Ani trochu.

Hovor, který zmeškala – teď už několikrát –, přicházel od člověka, jehož kontaktní informace už neměla uložené v telefonu, a tudíž se jí zobrazoval pouze jako číslo. I tak ho však

okamžitě poznala. To číslo se jí na displeji neukázalo spoustu let a nečekala, že ho na svém mobilu ještě kdy spatří, protože po tom neomaleném vyhazovu z Newyorské veřejné knihovny se zapřísáhla, že už s ním nikdy nepromluví.

Ale nebyl to Nellin otec, kdo se jí z pevné linky v jeho kanceláři snažil dovolat.

Nell, Swannova hlasová zpráva zněla po pípnutí tlumeně a freneticky. Zaskočilo ji, když ho po tolika letech znovu uslyšela. Promiň, že tě takhle uháním, a navíc po tak dlouhé době, ale něco se stalo. Zavolej mi, jakmile si tohle poslechněš.

Jakmile hlasovku doposlechla, rozezvnil se jí telefon v ruce. Tentokrát to byla policie.

Poté, co pobrala pár věcí, ujistila Humphreyho, že mu napíše, kdyby něco potřebovala, a proklestila si cestu ranní špičkou v metru, se o necelou hodinu později ocitla před hlavní budovou Newyorské veřejné knihovny. Bylo úterý, ale u vchodu se to stejně hemžilo návštěvníky. Děti na školním výletě halasily napříč přístupovým schodištěm, teenageři koketovali jeden s druhým a postarší akademici se pomalu šourali nahoru s plátěnkami plnými knih a papírovými seznamy s úkoly na další den v badatelně. V pozadí troubily taxíky, které bojovaly o místo u chodníku, a někde v dáli vyhrával pouliční umělec rychlou, nervózní skladbu na housle.

Nell si ani nevzpomínala, kdy naposledy do této části města zavítala. Kolik let už se její život skládal jen z malého neutěšeného bytečku, nekonečného dojíždění metrem a stísněných kanceláří Starobyla? Celá Pátá avenue se zdála být třikrát zářivější a hlasitější, jako by někdo otočil pomyslným kolečkem hlasitosti.

Těsně před impozantními dřevěnými vstupními dveřmi do knihovny však všechen hluk rázem utichl. Když procházela mezi mramorovými pilíři a pod půlkruhovou klenbou u vchodu, zaplavil Nell povědomý záchvěv úžasu. Naskytl se jí totiž pohled, který si vybavila vždy, když snila o své budoucnosti.

Široké chodby, klenuté stropy, prastaré místo učení a vědy. Žádná rozvrzaná schodiště, přečpané kancely a pach plísně ve vzduchu.

Ve vstupní hale panoval tichý shon, navzdory své rozlehlosti působila přelidněně. Jak si Nell razila cestu mezi skupinkami návštěvníků, na opačné straně haly zahlédla známou tvář s laskavýma, ale bystrýma očima pod tmavě modrou čepicí. Směnu měl právě jeden z nejdéle sloužících členů ostrahy knihovny Henry Fong. Sloužil v NVK skoro tak dlouho jako její otec.

Instinktivně sklonila hlavu – nechybělo jí málo k tomu, aby ztratila kuráž, a kdyby ji náhodou spatřil někdo známý ještě předtím, než najde Swanna, otočila by se na podpatku a prchla by stoprocentně – a sunula se hemžícím se davem směrem k ústí severní chodby, nad kterým se vyjímal zlatý nápis *Mapová sbírka Lionela Pincuse a princezny Firyal*. Chodba vedla do zadních kanceláří, kde najde Swanna a odpovědi.

Když vstoupila do oddělení mapové sbírky, tělem jako by jí projela elektřina. Jako by se vynořila z hlubin tmavého studeného jezera nad hladinu. Vzduch jí připadal teplejší, okolní barvy jasnější, zvuky ostřejší. Stoly ve studovně netrpělivě čekaly na badatele, navoskované dřevěné povrchy se leskly a police podél zdí překypovaly starými poklady. Sluneční světlo, téměř oslepující, sem proudilo obrovskými okny. Nell chvílku trvalo, než se vzpamatovala.

Bylo tak zvláštní tudy zase kráčet, po všech těch letech. Skoro se jí podařilo to celé vytěsnit. Skoro jí to přestalo ustavičně chybět. Každý detail, každičkový moment.

Za hlavní referenční přepážkou na ni čekaly nenápadné dveře s cedulkou *Vstup pro zaměstnance*. S rukou nad kulovou klikou dveří na chvíli zaváhala.

Na tak, nabádala se. Ruka se jí zachvěla. *Ať už to máš za sebou.*

Nell tak docela netušila, na co se má psychicky připravit, ale rozhodně nepočítala se scénou, která na ni čekala na opačné

straně dveří. Když tiše stála ve veřejích, jednou nohou tam, druhou venku, uvědomila si, že se obrňovala před chaosem a křikem, který se tu spustil v den incidentu s „harampádím“.

Jenže teď tady panoval klid, ba doslova hrobové ticho, pomyslela si. Nikdy tuto chodbu a kanceláře neviděla tak opuštěné.

Po několika vteřinách se za ní začaly dveře pomalu zavírat a ona se rychle probrala k životu a jen taktak jim uskočila.

„Haló?“ zavolala měkce.

„Ano,“ odpověděl jí nějaký hlas. „Vteřinku, prosím!“ Z nejbližší kanceláře vyhlédla hlava zhruba stejně staré a velmi překvapené knihovnice.

„Omlouvám se, nechci vás rušit. Hledám Swanna,“ vysvětlovala Nell. Tu ženu neznala, takže ji zřejmě museli přijmout až poté, co odešla. „Víte, co se tu stalo?“ Policie jí po telefonu nic neřekla, jen jí nařídili, aby urychleně přijela.

„Došla tu...“ knihovnice se zarazila. „Vlastně zatím moc nevíme, co se stalo. Ale nevypadá to dobře.“

„Promiňte!“ Nell viděla, jak z jedné ze zasedaček vyšel na chodbu policista následovaný dalším kolegou. „Vy tu pracujete?“

Knihovnice se na Nell v tu chvíli zadívala zkoumavějším pohledem. „Ach bože,“ vydechla. „Vy jste... jste dcera doktora Younga, že ano?“

„Ano,“ přiznala Nell. „Helen Youngová. Nell.“

Tvář knihovnice se zachmuřila. „Tolik mě to mrzí, ale tohle všechno...“ ukázala na to ticho, „jde o doktora Younga.“

Nell si snad celou věčnost prohlížela obličej knihovnice ve snaze vyčíst z něj odpovědi.

Co zase provedl?

Její otec byl odjakživa nekompromisní a nezastavitelný živel. Díky tomu vynikal ve svém oboru, ale zároveň byl člověkem, se kterým jednoduše nešlo vyjít. Napadl odbornou práci svého kolegy? Zavrhl odhadovaný původ nově nalezeného exempláře? Nebo se snad rozhádal se správnou radou?

„Komu zničil život tentokrát?“ dostala ze sebe nakonec.

„Pojďte, prosím, se mnou,“ odpověděl jí policista.

Ze zasedací místnosti vyběhla zpoza druhého policisty známá postava. „Nell!“

„Swanne!“ vyjekla.

Srdce se jí sevřelo. Tolik jí chyběl! Už několik desetiletí působil jako ředitel mapové sbírky, ale pro ni vždy představoval mnohem víc než jen nadřízeného. Strýčka, vzor, přítele. Vypadal úplně stejně, i po sedmi letech – vysoký, neuvěřitelně vyzáblý, s bílými vlasy jako chmýří – připomínal labuť, což napovídalo už jeho příjmení. Pohled na něj jí vehnal slzy do očí.

„Pojďte, prosím...“, zopakoval policista, ale Swann třemi dlouhými kroky přešel chodbu, a než se Nell stačila sama pohnout, popadl ji do kostnatého náručí.

„Promiň, promiň,“ omlouval se, když ji pustil, ale rukama stále spočíval na jejích ramenou. „Doufal jsem, že si tě vezmu na chvilku stranou, než sem přijdeš, a povím ti to o samotě.“

První policista jí pokynul a všichni se za ním vydali podél dveří zasedací místnosti směrem k pracovně jejího otce. Nell se snažila zůstat v klidu, ale srdce jí bilo ostošest. Nevstoupila do té místnosti od chvíle, kdy z ní vyběhla s trapně typickou papírovou krabicí plnou svých věcí poté, co jí ten muž zničil život. Teď se tam musela vrátit, a ještě k tomu vůbec netušila, co na ni uvnitř čeká.

„Tak mi to řekni teď,“ zašeptala. „Honem.“

Na Swannovi bylo vidět, že by si přál mít víc času, aby zmírnil dopad, jaký na ni ta zpráva bude mít, ale zároveň ji velmi dobře znal, a tak mu došlo, že to chce slyšet bez obalu. Nell si najednou s letným návalem paniky všimla, jak červené a opuchlé má oči a jak chraptivě zní jeho hlas.

„Strašně mě to mrzí,“ pronesl Swann roztřeseným hlasem. „Tvůj otec dnes ráno u svého stolu zemřel.“

Cože?

Nell zamrkala, zprvu tomu vůbec nerozuměla.

„Je... je mrtvý, Nell.“

II

Kdysi dávno byla místnost, ve které teď Nell stála, jejím nejoblíbenějším místem ve městě. Veřejně přístupné prostory knihovny člověku sice braly dech – nemohla popřít, jak překrásné byly dřevem obložené zdi, lesklé lustry nad hlavou, stará okna sahající od podlahy až ke stropu –, ale to jednoduché a nekonečné archivy zadních kancelářů mapové sbírky si tajně získaly místo v jejím srdci. Oddělení založili v roce 1898, což byl rok, který Nell přišel nepředstavitelně daleko, když se tuto informaci jako dítě poprvé dozvěděla, a v jeho rozsáhlých archivech jsou uchovány desítky tisíc knih a atlasů a téměř půl milionu map. Kdyby Nell někdy věřila v kouzla, právě tady by je hledala. I teď bylo těžké neuvěřit tomu, že se mezi stránkami jakéhosi nenápadného rukopisu neukrývá nějaké tajemství, pomyslela si, když přejížděla prsty po otcově koženém kancelářském křesle a vdechovala u toho zatuchlou vůni prastarých knih a dřeva. Když bral Nell ještě jako dítě do práce, vždy ji posadil do toho prosezeného křesla a svým hlubokým vážným hlasem jí sliboval, že tato pracovna bude jednou patřit jí.

Věřila mu.

„Infarkt,“ řekl policista, aby ji tím vrátil do reality. „Nebo možná mrtvice. Zdá se, že upadl a praštil se přitom do hlavy.“

Podle policie se jednalo o jednoznačný případ. Doktor Young byl sám – bezpečnostní kamery začaly nahrávat až ve chvíli, kdy mapovou sbírku předchozího večera opustil poslední zaměstnanec, ale ve vstupní hale se zapnuly, jakmile skončila otevírací doba knihovny. Jedinou zaznamenanou aktivitou bylo kontrolní kolečko člena ostrahy, který při své

poslední rutinní obchůzce krátce nad ránem nahlédl do jeho kanceláře a našel ho tam.

„Věk nakonec dožene nás všechny, bohužel,“ završil to policista.

„V pětadesáti?“ ozval se Swann stojící poblíž Nell a hlas mu u toho přeskočil. Jako ředitel mapové sbírky byl nejen nadřízeným jejího otce, ale i nejbližším přítelem.

„Co prosím?“

„Bylo mu šedesát pět, aspoň myslím.“

Nell se v sobě snažila najít sílu to spočítat. Otcí bylo třicet, když se narodila, a ji čekají za pár měsíců pětatřicátiny. „Ano,“ potvrdila to. Swann jí něžně stiskl paži.

„Aha. No.“ Policista se zamračil. Nebylo to hodně, ale ani dost málo na to, aby se takové nešťastné náhody nemohly přihodit. Zůstal v knihovně pozdě do noci, nejspíš byl unavený a taky si k práci dal trochu skotské. Možná se mu zatočila hlava, když se postavil. Nebo to opravdu mohl být infarkt či mrtvice, jak říkal ten policista. Soucitně se teď na Nell usmíval, jako by čekal, že každou chvíli propukne v pláč. Na jmenovce měl napsáno poručík Cabe. Při pohybu mu na opasku cinkalo pracovní vybavení – pouta, vysílačka, baterka, pouzdro na pistoli.

„Ale kde...,“ Nell se zarazila, „kde je teď?“

„Prokrista, Nell,“ zvolal Swann. „Přece sis nemyslela, že ho budeš muset identifikovat přímo u něj v pracovně?“

Pokrčila rameny a nejistě si odkašlala. „Asi ano. Netušila jsem, co mě tu čeká.“

„To bychom po vás nechtěli,“ uklidňoval ji poručík Cabe. „Nejdřív se snažíme zemřelého připravit. Pohodlně ho uložit, upravit mu oblečení.“

Nell přikývla, protože nevěděla, co na to říct. Hlavou jí běželo jen: *Jemu už je to jedno*. A mně taky. Byla vděčná za to, že se nestal obětí násilí, ale když už byl teď po smrti, asi by ji netraumatizovalo o nic víc vidět ho po tolika letech skáceného na zemi jeho pracovny než na studeném nerezovém stole. Vlastně by to tady bylo snad i lepší. Přirozenější. Kolikrát

nakoukla do jeho pracovny, jen aby ho přistihla, že usnul předkloněný na křesle s čelem opřeným o naleštěnou desku stolu? Měla pocít, že i on by raději volil tuto variantu.

Anebo ne? Do knihovny nezavítala opravdu dlouho, ale takhle si kancelář slovnatného doktora Younga rozhodně nepamatovala. Její otec se sice považoval za umělce, ale nikoliv v onom chaotickém a nestálém podání zmučených malířů a hudebníků. Výzkum a tvorba map vyžadovaly uspořádanost a preciznost, jež byly v souladu s nároky jednoho z technicky nejnáročnějších oborů: vědečtí pracovníci museli sepsovat pečlivé záznamy, vést nikdy nekončící výzkumy a provádět výpočty, které mají zaručovat absolutní přesnost. Doktor Young vždy udržoval ve své pracovně takový pořádek, že Nell často evokovala spíš vědeckou laboratoř než kancelář kurátora.

Dnes to tu však vypadalo jako místo zpustošené tornádem.

Doktor Young míval své záznamy vždy pečlivě srovnané a uložené v kartotéce za koženým křeslem, ale teď byly šuplíky otevřené a jejich obsah rozházen po pokoji. Kromě části těžkého dubového pracovního stolu, na niž policisté odložily sáčky s důkazy, byly veškeré povrchy v místnosti pokryty listy papíru – zmuchlanými, roztrhanými, poházenými, nesrovnanými –, takže se bezmála nedalo po pokoji přejít, aniž by člověk na nějaký šlápl. Svazky původně uložené v knihovně někdo vyházel z polic podobným způsobem a s takovou nedbalostí, až to Nell zaskočilo. Že by se její otec takto choval k atlasům, obzvláště tak prastarým a vzácným, jí přišlo nemyšlitelné.

„Taky pracujete v oboru?“ přerušil poručík Cabe její tiché zkoumání otcovy pracovny.

Nell odtrhla pohled od atlasů a zadívala se na něj. „Já pracuju...“ zarazila se. „Dělám reprodukce map.“ Do podrobností zacházet nehodlala.

Policista se na ni usmál. „Jaký otec, taková dcera.“

Snažila se jeho úsměv opětovat, ale nepovedlo se. *To ani zdaleka*. Kdyby se někdy naskytl příležitost položit doktoru Youngovi tu otázku, odpověděl by, že nic se nevzdaluje

kartografii víc než Starobylo. A Nell dopalovalo, že by s ním musela souhlasit.

Ale kdo za to asi mohl, že skončila zrovna tam, obzvláště po tak slibném začátku její velmi krátké kartografické kariéry?

„Rádi bychom se vás zeptali na pár věcí ohledně jeho minulosti,“ pokračoval nic netušící poručík Cabe. „Jen kvůli formalitám.“

„Já vám asi moc nepomůžu,“ zamumlala.

„Určitě ano,“ povzbuzoval ji. „Jste jeho rodina.“

„Neviděla jsem ho sedm let.“

„Aha,“ odušil. „Chápu.“ Ale zápisník měl stále v ruce a propisku pořád připravenou. Pochopila, co tím myslel, aniž by to vyslovil. *Jste jeho rodina. Jeho jediná rodina.*

Nell si povzdechla.

Tragičnost ostudného skonu Nelliny kariéry předčila jen předčasná smrt její matky, doktorky Tamary Jasper-Youngové.

Zemřela, když byla Nell pouhé batole, a od té doby zůstali s otcem na všechno sami dva. Nell si matku nepamatovala, zbyla jí po ní jen jedna nebo dvě prchavé vzpomínky, ale víc jich nepotřebovala – doktorka Tamara Jasper-Youngová byla v oboru kartografie ještě známější než její otec, stihla se proslavit velmi rychle. V článkách se kolem jejího jména objevovaly přívlastky jako *vizionářka* a *nepřekonatelná*, přičemž z výčtu ocenění a poct, jež jí byly uděleny, a množství citací její práce i tolik let po její smrti se člověku točila hlava.

Byla to nehoda, to Nell věděla. V domě na severu státu New York, kde bydleli po Nellině narození, propukl požár a její matka zemřela, když ji zachraňovala před plameny. To si také nepamatovala, ale ten příběh znala. Jednou v knihovně našla krátký nekrolog z oblastního plátku a pomocí staré čtečky na mikrofilmy si přečetla titulky typu „Tragédie zachvátila rodinu akademiků“ nebo „Matka hrdinně položila život při záchraně dcery před požárem“. Na levé ruce si Nell nesla sotva patrnou památku z té noci. Ty jizvy jí nevadily, málokdy si na ně vůbec vzpomněla, ale teď – jak tak seděla v otcově

pracovně – se přistihla, že si to místo bezmyšlenkovitě mne skrz látku rukávu.

Nell odjakživa plánovala, že jednoho dne se otce na matku zeptá, ale pokaždé když na ni jen okrajově přišla řeč, spatřila v jeho očích bolest tak čerstvou, jakou musel pocítovat i v den, kdy o ni přišel. Vždy k sobě měli daleko – v dětství jí byl ochraňujícím a zbožňujícím otcem, ale jak Nell rostla, propast se mezi nimi prohlubovala a doktor Young k ní začal přistupovat s nevrloú odměřeností a nedostupností, až s ní časem mluvil spíš jako s mladou badatelkou než se svojí dcerou. Nell nechtěla jejich vztahu ublížit ještě víc tím, že by ho nutila znovu prožít utrpení z té ztráty. Pokaždé si řekla, že si s ním o matce promluví někdy jindy. Možná potom, co se sama prosadí v branži a stane se nejenom bystrým, slibným potenciálem, ale i rovnocennou kolegyní, další zaslouženě proslulou doktorkou Youngovou.

Tento životní cíl si tajně stanovila, jakmile byla dost stará na to, aby si uvědomila, že mapy miluje stejně vroucně jako otec. Kromě její matky neexistovalo nic, co by doktor Young zbožňoval víc než kartografii, a tak Nell doufala, že když na něj i ona udělá dojem na vědeckém poli, propast mezi nimi se zacelí a oni se konečně, konečně budou moct jeden druhému otevřít.

Ke splnění svého cíle měla dobře našlápnuto.

Aspoň až do dne incidentu s „harampádím“.

Nell se rozhlédla kolem sebe a zaposlouchala se do bzučení a brebentění vysílaček policistů procházejících po pracovně. Věděla, že tomu rozhovoru neunikne. „Udělám, co budu moct,“ přislíbila nakonec.

„Víte, proč pracoval tak pozdě do noci? Dělal na něčem speciálním nebo novém?“ zeptal se poručík Cabe.

Nell zavrtěla hlavou. Ode dne, kdy opustila NVK, s otcem nepromluvila – neměla tušení.

„Na to vám můžu odpovědět já, jestli to nevádí,“ vložil se do rozhovoru Swann a poručík přikývl. „Daniel se primárně

zabýval raně koloniálními a porevolučními mapami východního pobřeží Spojených států. Máme zde v knihovně bohatou sbírku nizozemských, francouzských a anglických námořních map, ale Daniel...“

Poručík Cabe se statečně snažil docenit Swannův zbytečně detailní výklad. Odjakživa byl takový – ani v naprosto nepříhodnou dobu zkrátka nedokázal potlačit nadšení pro svůj obor. Svou práci miloval a dělal ji s takovým elánem, že Nell občas přemítala, zda Swann v zázemí mapové sbírky tajně nebydlí. Při jedné z mnoha letních brigád, které v knihovně během dospívání strávila, se s otcem oddali zcela ojedinelému momentu kratochvíle a tajně poposunuli něco malého – jednu ze starožitných zelených čtecích lamp v hlavní studovně a jen o pár desítek centimetrů –, aby zjistili, jestli si toho Swann všimne.

Jakmile stařík vstoupil do místnosti, hnal se nepřesnost napravit tak překotně, jako by mu působila fyzickou bolest. Ve svém zoufalém spěchu málem zakopl a proletěl skleněnou výstavkou. S otcem se tomu smáli, až jim vhrkly slzy do očí, ale nic podobného už Nell nikdy potom nepodnikla. Žertíky jí přišly mnohem zábavnější bez prolité krve.

„Řekl byste, že raně koloniální a porevoluční mapy jsou...“ poručík Cabe se odmlčel, „kontroverzní téma?“

Nell se navzdory ponuré situaci uchechtla.

„Promiňte,“ omluvil se Swann. „Občas... se nechám unést.“

„To je v pořádku. Můžete pokračovat. Zajímá mě cokoli relevantního k případu.“

Nell se znovu otočila na poručíka Cabea a nová myšlenka do ní náhle řízla jako chladný nůž, který proťal mlhu prvotního šoku.

Aha.

Proto ji sem zavolali? Domnívala se snad policie, že na smrti jejího otce je něco podezřelého?

Sotva si to dokázala představit. Vždyť se ocitali na akademické půdě, proboha. Zde rivalové maximálně psali eseje

s opačným názorem a své protiargumenty nechávali otisknout v odborných periodikách. Rozhodně se nezabýjeli.

„Myslíte, že mu někdo ublížil záměrně?“ zeptala se.

Swann zalapal po dechu. „Jako kvůli tomu, na co se nás ptají?“

„A kvůli tomu nepořádku,“ odpověděla.

„Doktor Young si jinak potrpěl na pořádek?“ zajímal se poručík Cabe a pohledem přitom přeskakoval po rozházených papírech s mnohem větším zaujetím.

„Ano,“ odpověděla Nell ve zcela stejnou chvíli, kdy Swann řekl: „Ne.“

„Tak co tedy?“ chtěl vědět poručík Cabe.

Swann si povzdechl. „Promiň, drahá, nechci ti protiřečit. Když jsi u nás pracovala, opravdu býval mnohem pořádnější,“ řekl Nell a pak se otočil na poručíka Cabea. „To se ale v posledních letech čím dál víc měnilo. Pracoval teď na něčem, co mu zabíralo veškerý čas.“ Opět pohlédl na Nell. „Vždyť víš, jak se vždycky choval, když dělal na velkém projektu. Byl roztržitý, tajnůstkářský. Fanatický.“

„Jako posedlý,“ opáčila pohrdavě. Aspoň v tom se tedy změnil, i když jeho pořádkumilovné tendence prošly vývojem.

„Nedomníváme se, že by tu došlo k trestnému činu,“ pokračoval poručík Cabe, který vypadal, jako by ho Swannova odpověď uklidnila. „Měl už svůj věk a kromě toho nepořádku, který podle vašich slov nejspíš způsobil sám, tady tomu nic nenasvědčuje. Navíc tu byl evidentně sám. Podle ostrahy tu včera po jedenácté večer zůstal jako jediný zaměstnanec. Všichni už odešli a hlavní vchod byl zamčený. Akorát musíme projít všechny možnosti, i když jde jen o formalitu. Je to součást naší práce.“

„Doktor Young byl přímočarý,“ prohlásil poněkud diplomaticky Swann. „Svou práci bral velmi vážně, a tak se občas dostal do křížku s jinými vědci nebo i se správní radou. Ale takové konflikty jsou čistě akademické. Teorie a rozbor zdrojů, debaty ohledně typu papíru, složení inkoustu nebo hodnoty

salinity různých moří. V našem oboru je zásadní udržet si reputaci, ale nedokážu si představit, že by mu kvůli tomu někdo chtěl doopravdy ublížit.“

To nedokázala ani Nell, i přese všechnu škodu, kterou napačal na její kariéře. Pokud měl někdy někdo dobrý důvod ho zabít, byla to tehdy ona, ale její otec se dál mohl vztekat po prostorách mapové sbírky a uzurpovat si archivy až do včerejšího večera. Celé jí to přišlo neuvěřitelné.

Jenže když se tak rozhlížela po jeho kanceláři, po jeho věcech, třebaže Swann tvrdil, že poslední dobou nedbal tolik na pořádek...

„Slečno?“

„Já jenom...“ Nell si povzdechla. Navzdory tomu všemu – propasti mezi nimi, bolesti, kterou si vzájemně způsobili – se o ni pokoušely slzy. Štípala se do kořene nosu ve snaze je zadržet.

„Nemůžeme ji nechat chvílku vydechnout?“ poprosil Swann poručíka Cabea, který řekl, že zajde za svým parťákem a za moment se vrátí. „Jsi v pořádku, drahá?“ zeptal se jí Swann, když osaměli.

„Ano,“ odvětila. Ale jistá si tím nebyla.

Swann k ní přistoupil blíž a svým útlým tělem se pokusil zakrýt výhled do místnosti a dopřát jí tak trochu soukromí.

„Promiň, Swanne,“ řekla a sklopila zrak. „Neměla jsem se ti tak dlouho vyhýbat. Obzvláště po tom, jak moc ses mi snažil ze začátku pomoci.“ Zvedla ruku, aby zarazila jeho námitky. „Vím, že jsi zavolal spoustě lidí, abys mi domluvil pohovory v menších sbírkách nebo se přimluvil u bývalých kolegů...“

„Prosím tě,“ zastavil ji. „Mě akorát mrzí, že jsem toho nemohl udělat víc.“

„Pomohl jsi mi mnohem víc než kdokoliv jiný.“ Povzdechla si. „Byla jsem tak plná vzteku, potřebovala jsem to všechno nějak vytěsnit. A později jsem tě nechtěla stavět do situace, kdy by sis musel vybrat. Mezi mnou a jím.“

„Já bych si nevybíral,“ ujistil ji Swann rozhodně. „Měl jsem vás rád oba.“

„Táta by tě k tomu donutil. To oba dobře víme.“

Swann smutně vzdychl. Nell věděla, že ví, že má pravdu, i když na všech těch letech, kdy se stranila jeho, doktora Younga a vůbec celé knihovny, to nic neměnilo.

„To už vzala voda,“ prohlásil Swann. „Jsi tu teď. A na ničem jiném nezáleží.“

Nell spolkla knedlík, který se jí vytvořil v krku, a přikývla.

„Dojdu ti pro kapesník.“ Poplácal ji po rameni. „Hned jsem zpátky.“

Nell se na něj vděčně usmála. „Děkuju ti.“

Zatímco se zadní trakt mapové sbírky pomalu vracel do svého obvyklého shonu, Nell se choulila u otcova stolu vedle nepořádku, který ho pokrýval. Badatelé přicházeli do práce, mířili ke svým stolům, zapínali počítače a projížděli e-mailové schránky.

Za dveřmi vstupu pro zaměstnance se proplétali návštěvníci mezi regály s knihami, vybírali si místa u pracovních stolů, rozsvěceli lampičky, vytahovali si poznámkové notesy a listovali jimi. Děti pobíhaly uličkami a plížily se po vstupní hale. Taxíky zastavovaly při obrubnicích a vysazovaly pasažéry před hlavním vchodem. Nell se snažila myšlenkami zůstat u všeho tam venku a u ničeho tady uvnitř.

Po chvíli si uvědomila, že rukou spočívá na okraji otcova stolu – přímo v místě skrytého spínače.

Její teatrální otec si do svého stolu nechal zabudovat tajnou zásuvku, o které věděl snad jen on, Nell a možná Swann. Ukládal do ní obzvláště cenné mapy, na nichž zrovna pracoval – tvrdil, že tak činí kvůli bezpečnosti, a to i navzdory faktu, že NVK nebyla za celou svou dlouhou existenci nikdy vykradena. Ovšem když byla Nell malá a jeho nátura o něco něžnější, občas jí v zásuvce nechával i tajné vzkazy, na které mu odpovídala malůvkami map, jež obkreslila nebo vymyslela.

Stačilo, aby nepatrně zatlačila ukazováčkem na spínač. Tlučené, nepatrné zadunění ji usvědčilo v tom, že se tajná přihrádka otevřela.

Pomalou, aniž by pohnula čímkoliv jiným než svou rukou, sáhla dovnitř.

Tentokrát tam uložil jedinou věc: tenký kožený předmět. Ne knihu, ale kožené desky na ukládání důležitých dokumentů či map. Posunula prsty o dalších několik nepatrných centimetrů po povědomém materiálu.

Nebyly to jen tak ledažaké kožené desky, o tom nepochybovala. V horní části budou určitě nést poslední stopy zlacení tří ražených písmen: TJY.

Tamara Jasper-Youngová.

Původně patřily Nellině matce. Po její smrti je začal na její památku používat otec. Byla to další věc, kterou jí slíbil – že jednou tyto památeční desky po matce zdědí ona.

Nell si jako malá myslela, že v sobě ukrývají takřka magickou moc. Vždy sledovala, jak je otec vytahuje či vkládá do své aktovky, když odcházel do práce nebo se z ní večer vracel, a představovala si, jaké nádhery se asi skrývají uvnitř. Nosil si domů mnoho map, ale většinu přenášel v plastových složkách či kartonových deskách. Pouze ty nejcennější, nejvzácnější kousky uchovával v matčině kožené spisovce. Kdykoliv Nell desky zahlédla, prosila ho, ať jí ukáže, co se skrývá uvnitř, protože věděla, že se bude jednat o něco výjimečného. Někdy přemítala nad všemi nedocenitelnými mapami, jež v dětství vídala, a teď si je nedokázala ani vybavit. Dospělí obětova-li roky života studiu, aby získali přístup k dílům, která Nell zkoumala u snídaně nebo si je prohlížela večer před tím, než šla do vany. I dlouho poté, co spolu s otcem přestali mluvit, si občas vzpomněla na matčiny desky a přemítala, jaké poklady v nich doktor Young zrovna asi nosí.

A teď je měla na dosah. Schované uprostřed toho nepořádku.

Plukovník Cabe se stále zdržoval přede dveřmi a společně se svým kolegou úkoloval zaměstnance na chodbě a Swann stál u regálu s knihami a opatrně vytahoval kapesníčky z papírové krabice, aby je přinesl Nell.

Vteřinku se na ni nikdo nedíval.

Než ji stihlo napadnout, že dělá obrovskou chybu a do jakého maléru by se mohla dostat, rychle vytáhla desky z tajné zásuvky, elegantním pohybem je zasunula do své už tak přeplněné plátěné tašky a položila ruku zpátky na desku stolu.

„V pořádku?“ zeptal se Swann, když se k ní vrátil.

„Jak jen to jde,“ odpověděla.

III

Když Nell konečně vystoupala po starém rozvrzaném schodišti do pátého patra a protáhla se dveřmi do svého bytčku, bylo po desáté hodině večer. V žaludku jí škrundalo, protože neměla ani oběd, ani večeři, ale na to teď vůbec nepomýšlela. Nohou za sebou zavřela dveře, zamkla a pak se i se všemi svými věcmi sesunula na hromádku u jídelního stolu.

Nell zbytek uplynulého dne prožívala hotová muka. Celé hodiny strávila tím, že odpovídala na nikdy nekončící otázky poručíka Cabea a naslouchala Swannovým slovům útěchy, přičemž si za celou dobu netroufla sáhnout do tašky, byť jen pro sušenku, telefon, nebo dokonce jelení lůj, aby náhodou nepřitáhla pozornost k tomu, co schovávala uvnitř. Když ji poručík Cabe konečně propustil, vrátila se do Starobyla, kde se od Humphreyho dozvěděla, že jí dává do konce týdne volno, aby mohla v klidu truchlit. Protestovala a trvala na tom, že dovolenou nepotřebuje, ale Humphrey jí řekl, že rodina je rodina, a odmítl uvěřit tomu, že jí nic není. Sám pocházel z obrovské rodiny, jejichž několik generací se spolu mačkalo v prastarém domě na Long Islandu.

Ani když nastoupila do metra cestou domů, neodvážila se vytáhnout kožené desky z tašky, ještě ne. Jakmile je vyndala z tajné zásuvky, podle toho, jak byly plné a těžké, jednoznačně poznala, co se nachází uvnitř: středně silný přeložený papír, což mohlo znamenat jedinou věc – mapu.

Koneckonců šlo o proslulé Youngovic desky. Nic jiného tam být ani nemohlo.

Nell se červenala studem, když doma rozevřela svou plátěnou tašku a sáhla dovnitř. Nemohla uvěřit, že mu je opravdu

ukradla. Tak drze a nejspíš i trochu nelegálně se dosud nikdy nezachovala. Ať už se uvnitř nacházelo cokoliv, pravděpodobně se jednalo o majetek knihovny.

Na tento fakt se snažila moc nemyslet, když si nasazovala čistý pár rukavic na mytí nádobí, které vytáhla zpod dřezu. S tím mužem vyrostla a rozuměla jeho zápalu pro práci až příliš bezprostředně na to, aby nechala tak důležitý předmět ležet uprostřed toho nepořádku. Co když našel vzácnou, dosud neznámou historickou mapu? Co když přesvědčil nějakého miliardáře, aby NVK daroval dílo nevyčíslitelné hodnoty? Ať už do desek uložil cokoliv, bude to něco fantastického. Kdyby měla dnešní den přetočit a zažít znovu, stejně by ty desky sebrala, aby se mohla podívat, co se uvnitř nich nachází.

A teď se to konečně dozví.

Rozechvěle a opatrně otevřela kožené desky.

Několik vteřin jen zírala.

„No to snad...“ vysoukala ze sebe nakonec.

Nell si představovala něco prastarého, nebetyčně vzácného, a ještě k tomu kontroverzního. Rozpornou mapu námořních cest, raný kartodiagram Brooklynu ještě před postavením mostu. Artefakt hodný umístění do kožených desek.

Tohle ale nechápala.

Ano, technicky vzato se jednalo o mapu, jistě. Ale rozhodně ne takovou, jakou by na tomto místě očekávala.

„To má být... jako...“ zakoktala se, „automapa?“

Proč by si, proboha, její otec uložil starou, levnou, rozkládací silniční mapu do svých drahocenných kožených desek?

Ale především: proč to, ksakru, byla ta stejná stará, levná, rozkládací silniční mapa, kvůli které ji nechal před víc než sedmi lety vyhodit z NVK?

„Proč máš v těch deskách mapu z bedny s ‚harampádím‘?“

Nell se sebrala, vyrazila do kuchyně a vrátila se s vrchovatou sklenicí vína.

Proč si ji celou tu dobu nechával u sebe? Pořádně a nervózně se napila. Obzvláště po tom, co se kvůli ní stalo?

Mapa na ni zírala beze slova a bez vůle pomoci.

Vypadala úplně stejně jako v den, kdy ji Nell spatřila naposledy – o nic vybledlejší, o nic ohmatanější, jako by ji od té doby snad nikdo ani neotevřel. Na přední straně podobných silničních map byl obvykle nějaký ryze americký výjev: rozesmátá rodina, která stojí před autem americké značky a mává do hledáčku; pole plné bizonů; americká vlajka vzdouvající se v imaginárním vánku. Na této mapě se vyjímal snímek nějaké boudy či spíše chaty – obyčejné hnědé dřevěné budovy uprostřed zeleného údolí vzadu ohraničeného řekou. Levná, zastaralá a naprosto nezajímavá mapa.

Co měl, sakra, jeden z nejrespektovanějších vědeckých pracovníků NVK v úmyslu provést s tímhle zcela bezcenným kusem papíru?

Před ní neležel žádný Vespucci nebo Mercator nebo Ptolemaios – jen čtyřikrát přeložený kus papíru, který se dá vměstnat do přihrádky u spolujezdce –, jen automapa na hony vzdálená zmíněným uměleckým dílům.

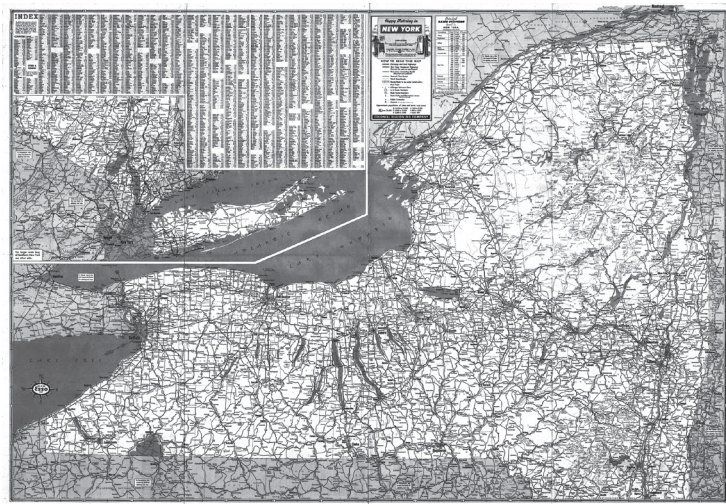
Jenže ji schraňoval její otec. Musel pro to mít nějaký důvod.

A ona na něj přijde. Na rozluštění podobných hádanek existoval postup – a ten si Nell osvojovala celý život.

Odsunula skleničku s vínem stranou, upravila si rukavice na mytí nádobí a znovu vzala mapu do ruky.

General Drafting Corporation. Rok vydání 1930. Silniční a dálniční síť státu New York.

Opatrně a váhavě automapu rozložila v plné šíři.



New York City & okolí, 1930: General Drafting
Corporation pro síť Esso Standard

Rozlehlost státu New York se jí v zelených a žlutých barvách rozprostřela přes jídelní stůl. Pohled na mapu spustil příval vzpomínek.

Onen den před sedmi lety začal tak dokonale. Ráno před incidentem s „harampádím“ si zašli se Swannem na snídani, při které se ho zeptala, jestli by se pro ni náhodou po skončení stáže nenašlo v knihovně stálé místo na plný úvazek. Swann jí to nemohl slíbit rovnou, ale usmíval se tak okatě, že Nell neměla nejmenší pochyby. Bude z ní juniorská vědecká pracovnice NVK.

Byl to její sen a teď v něm žila. Všechno, v co kdy doufala, měla konečně na dosah.

Cítila příliš velké nadšení na to, aby se před odpoledním nástupem do práce stavovala ještě doma, a tak projela kartu čtečkou u zadního vchodu NVK a sešla po schodech dolů do sklepních archivů. Swann s ní byl spokojený už teď, ale co kdyby na něj udělala ještě větší dojem? Co kdyby nejen perfektně

odváděla přidělenou práci, ale nadto i přispěla do jedné ze sbírek vlastnoručně nalezeným exemplářem?

Světla slabě poblikávala. Nell smetla pavučiny ze zábradlí a dávala si pozor, aby cestou dolů nezakopla. Depozitář nezkatalogizovaných archivů se ocital v úplně jiném světě než vyšší patra z nablýskaného bílého mramoru, v nichž se tyčily těžké dubové knihovny a pod klenutými stropy s freskami vyobrazujícími oblohu se třpytily pozlacené lustry. Tohle místo jí vždy spíš připomínalo středověkou hladomornu. A to nejen kvůli příšeří a stíněnosti.

Ve vlhkém tichu tu pomalu trouchnivělo takové množství map, jaké by vystačilo na celoživotní kariéru. Možná i déle. Kdykoliv se Nell proplížila do těchto zapomenutých končin, zachvívala se nadšením při pomýšlení, co by tu mohla najít.

Už od svých prvopočátků spoléhala Newyorská veřejná knihovna kromě státní podpory také na velkorysé sponzorské dary. Bohaté rodiny ze všech koutů Spojených států a později i světa věnovaly knihovně mapy a knihy k zařazení do sbírek v naději, že se jim podaří připojit své jméno k něčemu prestižnímu a věčnému. Tímto způsobem přišla knihovna k mnoha ze svých nejcennějších děl a stávalo se to pořád. Existovala spousta map příliš cenných na to, aby se objevily na trhu – historické kusy překreslené jen jednou nebo párkrát, jež byly zakoupeny před několika stoletími a uchovávány v pracovnách generálů, příslušníků královské rodiny, vojenských diktátorů či obchodních magnátů.

Nell si neuměla představit, že by dokázala ihned neotevřít pomyslnou krabici od sponzora, ale přesně to se v knihovně začalo dít po mnoha letech věhlasné reputace. Přezkoumat mapu a potvrdit její autenticitu předtím, než bude vystavena, trvalo týdny, ne-li měsíce. Ve sponzorské krabici darů se mohla ukrývat celá jedna knihovna, ale na její nalezení zkrátka nezbyval čas. A tak se zrodil sklep všeho nezkatalogizovaného. Původně byl koncipovaný jako dočasné řešení problému, ale postupně začalo do knihovny putovat stále víc a víc darů, až

se to nedalo stíhat. NVK nezaměstnávala dostatek knihovníků na to, aby se zvládali jednak postarat o chod knihovny, jednak důkladně procházet každou z teď už tisíce krabic, které se tu nahromadily. A tak každou z nich pouze zařadili do inventáře a uložili s velmi optimistickým příslibem, že „váš dar přezkoumáme, jakmile to bude možné“.

A Nell se rozhodla tomuto slibu dostat.

Před svou odpolední směnou prolezla asi osmdesát krabic a vdechla dost prachu na naplnění jedné plic. Nenašla nic, co by stálo za řeč, ale ona byla Youngová skrz naskrz – paličatá až do poslední minuty. Nehodlala to vzdát, dokud neobjeví něco fenomenálního.

Téměř vzadu narazila na slibně vypadající bednu, která byla pohřbená pod několika mnohem staršími dary. Byla to prostá archivační krabice, menší než většina ostatních.

Než ji daroval knihovně, napsal někdo lihovkou na boční stěnu *harampádí* – avšak označení zcela neodpovídalo obsahu uvnitř.

Nell odloupla zkřehlou lepenku a nahlédla do krabice. Předměty v ní byly zabalené do polyetylenových sáčků na ochranu před vlhkostí – ať už to balil kdokoliv, musel aspoň trochu tušit, co dělá. Nell se zrychlil tep. Usměje se na ni štěstí? Najde jehlu v kupce sena a stane se z ní okamžitě výzkumnice na plný úvazek, či dokonce úzce specializovaná expertka?

„Páni,“ vydechla a následně rozpačitě vyjekla, když ji vyděsila tichá ozvěna, kterou tím probudila. „Co to...“

V rukou svírala malý poklad. V perfektním stavu se uvnitř nacházela Franklinova mapa města New York ze začátku osmnáctého století, Calisteriho vyvedení původních doků a přístavu a nejspíš i Visscherův nákres téhož vyvedený v holandském stylu – a ona silniční mapa z roku 1930, na kterou o několik let později znovu narazila v kožených deskách svého otce.

Nell oněměle zírala na svůj objev. Disertaci zasvětila studiu starověké kartografie, takže nedokázala zaručeně říct, jak cenné tyto čtyři nálezy mohou být – nebo proč jedním z nich

byla automapa –, ale ten Franklin a Calisteri se těšili takové proslulosti, že je poznala na první pohled. Bedna jistojistě představovala zlatý důl.

Táta bude radostí bez sebe.

Možná právě učinila první krok k prolomení bariér. Třeba se pomalu stanou přesně tím, o čem ona celou dobu sní. Dvěma proslulými kartografy – doktorem Youngem a doktorkou Youngovou –, kteří společnými silami a bok po boku pečují o ty nejcennější mapy světa v jedné z nejprestižnějších institucí vůbec.

Než se nad tím stihla zamyslet, rozeběhla se do prostor mapové sbírky. Všichni se vraceli z oběda a jí se cestou podařilo ukázat nález hned několika zkušenějším kartografům včetně Swanna, který ji samým nadšením objal. Už měla pocit, že do otcovy pracovny snad ani nedojde, jak ji zastavovala zaujatá volání z kanceláří, kam musela rychle nakouknout a ukázat kolegům, co našla, ale pak už se konečně pohupovala na jednom z jeho křesel pro návštěvy a nedočkavě na něj čekala. Kolik chvály se na ni snese! Stěží potlačovala nadšení, když si představovala otcův překvapený – a možná i pyšný – výraz.

Konečně Nell zaslechla jeho těžké a rázné kroky. Vrhla se na něj, sotva prošel dveřmi dovnitř.

„Tati!“ vykřikla. „Byla jsem ve sklepě a našla jsem jednu bednu a uvnitř je perfektně zachovaný zlomek sbírky map Ameriky raně osmnáctého století – to musíš vidět!“

Zběsilou rychlostí začala popisovat, co našla, sypala ze sebe odhady na místa původu i nápady, jak by je mohli zařadit do existující sbírky v knihovně a jak vyhledat dotyčného sponzora, aby mu připsali náležité zásluhy.

„A co říkáš na tu automapu?“ podotkla tázavě a zvedla ji do vzduchu. Poprosila otce o svolení ji blíže přezkoumat. Samozřejmě že byla v porovnání s ostatními exempláři úplně bezcenná, ale možná by je mohla dovést na místo, kde najdou další podobně hodnotné mapy. Větší dobrodružství si řadový kartograf nemohl ani představit.

K jejímu překvapení však otec zareagoval zcela opačně, než očekávala.

„Proč marníš čas v nezkatalogizovaných archivech?“ zeptal se chladně.

Snažila se mu vysvětlit, že jako stážistka má víc volného času, že rozhodně nezhálela v ostatních povinnostech, ale naopak dávala své práci mnohem víc. Otec se netvářil přesvědčeně. Bednu od ní převzal, zběžně prohlédl mapy – a pak je pohrdavě odhodil zpátky.

„Nell. Vždyť nejsou pravé.“

Ta slova ji zasáhla jako blesk z čistého nebe.

„Ani jedna z nich.“

„Jak to...“

Lehce krabici naklonil, všiml si slova *harampádí* naškrábaného na straně a ušklíbl se, jako by to jen potvrzovalo jeho teorii.

„Ale no tak, ten sponzor mohl prostě použít starou krabici. Proč by někdo záměrně daroval harampádí Newyorské veřejné knihovně?“ namítala zoufale Nell, ale on jen zavrtěl hlavou, což ji akorát víc popudilo.

„Důvodů mohl mít spoustu. Sláva. Peníze. Pozornost, kterou by přilákal skandál.“

„Ale vždyť to jsou...“

„A dost,“ prohlásil tak chladně, až ji to polekalo. „Jsou to jenom levné reprodukce. Nic, čím by knihovna měla marnit čas.“

Šokem oněměla. Odborné znalosti jejího otce byly proslulé, ale stejně. Zavrhl její nález s takovou rychlostí, až jí to otrásl.

Kdyby předtím neukázala půlce oddělení, co našla, možná by z jeho pracovny prostě utekla, poplakala si na záchodě a víckrát by se o tom nezmínila. Tentokrát ale jeho verdikt zkrátka nemohla přijmout bez boje. Nedovedla si představit nic potupnějšího, než kdyby se teď připlazila zpátky k ostatním, obzvláště ke Swannovi – obzvláště potom, co jí prakticky přislíbil permanentní pozici v NVK –, a přiznala jim, že se zachovala jako obyčejná přespříliš horlivá stážistka, která

netušila, s čím má co do činění. Vždyť ona věděla přesně, s čím má co do činění! Nepochybovala, že ty mapy jsou pravé. V sázce byla její profesní reputace, nesměla otci dovolit, aby ji jen tak převálcoval, jako to dělal všem ostatním.

Následovala ta zdaleka nejhorší hádka, jakou spolu kdy měli. A potom...

Doktor Young byl známý tím, jak se dokázal rozzuřit, když v nějakém projektu nebylo po jeho nebo když nedostal přidělenou takovou částku z rozpočtu, s jakou počítal, ale až toho dne zažila Nell otcův hněv v plné síle. Jejich debata se rychle vyhrotila v hlučnou slovní přestřelku, Nell však nadále odmítala ustoupit. Na konci už ani nevěděla, proč na sebe křičí.

Na to, co se stalo potom, ale nikdy nezapomněla.

Postupně se kolem nich shromáždil hlouček pozorovatelů. Swann a několik dalších kartografů se tísnilo v otcově pracovně a snažili se situaci uklidnit – a pak se tam objevila ještě jedna osoba.

Ve chvíli, kdy sama ředitelka NVK, neochvějná a důstojná Irene Pérez Montillová, vběhla do pracovny doktora Younga a zpražila je, že jsou slyšet až ve vstupní hale, zvedl Nellin otec bednu z podlahy a trval na tom, aby byla Nell okamžitě propuštěna. Pokud se tak nestane, pak on – nejrenomovanější vědecký pracovník mapové sbírky, věhlasný a nedocenitelný doktor Young – podá výpověď.

Nell protestovala. Žadonila.

Dokonce se rozplakala, všem kolegům na očích.

O hodinu později stála na rohu Páté avenue a v rukou svírala jinou papírovou krabici – tahle v sobě ukrývala veškerý obsah jejího pracovního stolu.

Nell zavrtěla hlavou ve snaze vymanit se ze sevření vzpomínky a znovu mapu složila, aby se na ni nemusela dívat.

Neměla tušení, co se stalo se zbytkem, ale jinou mapu z té krabice si otec do desek neuložil. Tuhle jedinou si z toho dne schoval.

Proč, proboha, její otec tak rezolutně trval na tom, že jsou ty mapy nepravé, až jí tím de facto zničil život, jen aby si tajně uschoval tu jednoznačně nejbezpečnější z nich a držel ji u sebe přes sedm let?

Rozhlédla se kolem sebe a hledala něco, co by ji rozptýlilo od víru rozbouraných emocí. Zrak jí padl na oprýskaný notebook na druhé straně jídelního stolu.

V souladu s běžnými postupy NVK by dalším krokem po prvotním přezkoumání nového exempláře ve sbírce mělo být jeho uvedení do rozsáhlé interinstitucionální databáze artefaktů.

Ale... i tuhle?

Mapa před ní ležela tiše a bez odpovědi.

Nell si povzdechla.

Zklamalo ji, že jako poslední si otec do kožených desek uschoval tak nezajímavou mapu, mátlu ji, proč ji u sebe nechával tak dlouhou dobu, i když musel vědět, že je bezcenná, a ano, trochu ji mrzelo, že umřel tak náhle, třebaže se na něj pořád zlobila příliš silně na to, aby si uvědomila, jak má pro něj truchlit. Především byla ale prostě zahořklá a vyčerpaná.

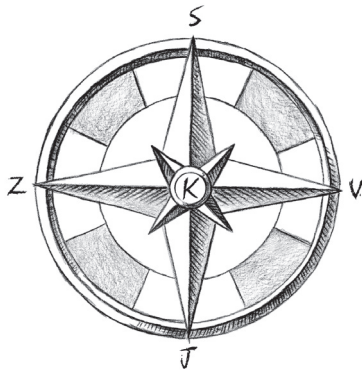
Víš ty co, pomyslela si. Já ti dám.

Posledním záznamem doktora Daniela Younga v databázi bude úplně bezvýznamná věc. Takové pěkné rozloučení. Přičemž skutečnost, že ho tím taky tak trochu pošle do háje, koneckonců ničemu neuškodí.

Rozhodně si tím nevynahradí všechno, co jí způsobil, ale aspoň něco. A taky je to docela sranda.

Přisunula si židli blíž ke stolu, otevřela notebook a probudila tím stroj ze spánku. Byl starý, hodně starý, ale Nell věděla, že potřebný software má pořád nainstalovaný, i když ho nepoužila roky. Zatímco čekala, až se databáze načte, opět vzala mapu do ruky a mimoděk si ji prohlížela. Zaujalo ji něco v dolním rohu na zadní straně.

Byl to malý ručně kreslený symbol: jednoduchý osmicípý kompas zasazený do kroužku s písmenem K ve středu.



Na tento náčrtek zapomněla. Povšimla si jej toho dne, když pyšně ukazovala všem svůj nález z bedny s „harampádím“, a měla v úmyslu ho důkladněji prozkoumat, jakmile jí to otec dovolí.

K tomu ovšem toho dne už nedošlo.

Později se tím nezabývala. Dostala padáka. Její život byl v troskách a mapa upadla do zapomnění. Předpokládala, že ji uložili zpátky do nezkatalogizovaného archivu, anebo dokonce podali žádost o likvidaci exempláře. Nell byla ta mapa stejně úplně ukradená.

Teď se ale na kompas zadívala s obnoveným zájmem.

Jednalo se pouze o bezmyšlenkovitou kresbu původního majitele, nebo byla něčím důležitá? Co mohla znamenat?

V tu chvíli se s veselým cinknutím konečně rozběhl program na notebooku a přitáhl Nellinu pozornost.

Interinstitucionální databáze byla obrovská. Hojně se začala používat v osmdesátých letech, kdy internet patřil pouze vědcům a odborným institucím, a od té doby jen roste. Knihy, relikvie, mapy, rukopisy, sochy, nástroje, obrazy – cokoliv a všechno, co se kdy objevilo v nějakém muzeu, knihovně nebo univerzitě v téměř jakékoliv zemi, databáze evidovala. Nell ráda zjišťovala, kolik reprodukcí toho kterého exempláře po světě kolovalo, kdo je vlastnil a v jakém byly stavu. Nedokázala si představit, jak velké úsilí za bohatostí databáze

stálo. Dodnes nenarazila na artefakt, který by v ní nebyl aspoň stručně uveden.

Nell zvolila možnost vyhledávání už existujícího záznamu a vložila do prohlížeče co nejvíc informací, jež dokázala z otcovy mapy vydedukovat. Po chvíli načítání databáze vyplivla celou řadu výskytů, konkrétně 212 odpovídajících záznamů, což se dalo očekávat u předmětu podobného ražení – velmi jednoduše dostupného a téměř bezcenného. Rozklikla první záznam.

Číslo záznamu: G77089257435

Název exempláře: Esso silniční a dálniční
mapa státu New York z roku 1930

Datum výroby: 1930

Popis: Automapa vyobrazující dálniční a silniční síť státu New York, masově produkovaná společností General Drafting Corporation za cílem její distribuce na čerpacích stanicích v dané geografické oblasti.

Přílohy: [obalka.jpg] [obalka2.jpg] [legenda]

Datum zařazení do databáze: 24. července 1987

Místo: Americká výstava, Veřejná knihovna
rochesterského okresu, Rochester, New York, USA.

Status: POHŘEŠUJE SE

„Uf,“ zamumlala, když si přečetla poslední údaj. Jednalo se sice o starou pověru, ale i ona nerada vycházela ze záznamu o ztraceném předmětu. Chýlilo se však už skoro k půlnoci a Nell byla úplně vyčerpaná. Strávit teď půl hodinu zakládáním zcela nového záznamu a vypisováním informací k tak nepodstatnému exempláři by byla naprostá ztráta času.

Prohlédla si obrázky v příloze, aby se ujistila, že opravdu jde o stejnou mapu, a pokývala hlavou. Klikla na možnost duplikovat nový záznam, rychle mobilem vyfotila předek svojí mapy a legendu a pak trochu poupravila uvedené informace, aby přesně odpovídaly výtisku z matčiných desek. Jako *Místo* uvedla NVK. Zítra hodlala Swannovi mapu vrátit.

Číslo záznamu: [čeká se]

Název exempláře: Esso silniční a dálniční

mapa státu New York z roku 1930

Datum výroby: 1930

Popis: Automapa vyobrazující dálniční a silniční síť státu New York, masově produkována společností General Drafting Corporation za cílem její distribuce na čerpacích stanicích v dané geografické oblasti.

Přílohy: [obalka.jpg] [legenda]

Datum zařazení do databáze: 15. března 2022

Místo: Newyorská veřejná knihovna, mapová sbírka, místnost 117, New York, New York, USA

Status: součást sbírky

Nell dlouze vydechla a prstem se váhavě pozastavila nad trackpadem svého notebooku.

To by mělo stačit. Zaznamená poslední věc, na které pracoval – nehledě na to jak nesmyslné –, a databázi zavře. Poslední sbohem.

Očima sklouzla zpátky na mapu.

Cítila, že se jí stahuje hruď, když se snažila nepředstávat si svého víc než šedesátiletého otce, jak vysedává ve své pracovně, několik let po té strašné hádce, a z tajné přihrádky vytáhne tuto mapu, aby se na ni zadíval.

Proč? Jenom aby si znovu připomněl, čím zapříčinil svou osamělost?

Proč se to všechno muselo stát? Proč, když už nebyl dobrým tátou v dětství, jí to aspoň nemohl vynahradit jako pyšný mentor dospělé kolegyně? Proč ji nutil celý život dřít a pak to všechno v jediné minutě zničil? A proč toho pak litoval natolik, aby si uschoval ten prokletý kus papíru, který to všechno odstartoval?

Proč, tati?

Nell potlačila škytnutí, než se mohlo proměnit v pláč.

A dost.